

men som ikke under nogen Omstændighed kan paabyrdes Staten. Staten har desuden i denne Henseende paataget sig Byrder nok; den yder meget væsentlige Bidrag i denne Retning, saaledes, at naar det ærede Medlem vil tage Gjennemsnitssummen af dem, der aarligen udgaae fra de offentlige Opdragelsesanstalter for at træde over i Embedsstanden, og tillige den Sum, som af Staten anvendes til det offentlige Skolevæsen og Universitetet, og dividere det første Tal i det andet, vil han komme til en meget betydelig Prioritet, som Staten har i enhver af de paa denne Maade dannede Embedsmænd. Vilde man vende Regnestykket om, maatte man fordrø Renten af den Capital, som paa den Maade er prioriteret, og dog gjør Staten ingen Fordring i saa Henseende; thi dersom Vedkommende, efterat han har faaet denne Understøttelse gennem disse Væreanstalter, seer en anden Udvei, der er bedre end den, Embedsveien kan give ham, saa vælger han den, og Ingen forhindrer ham derved; thi Ingen udskrives til at tjene Staten for en vis Løn. Vi maae huse paa, at det er ikke Tvang, hvorom der her er Tale; thi de, der nu ere i Embederne, beholde hvad de have. Der er ikke Spørgsmaal om en eneste tvungen Mand, og vi kunne derfor ikke gaae ud fra, hvorledes de Vedkommende, der træde ind i disse Stillinger, ville befinde sig; thi de have jo selv valgt dem. Derimod kunne vi komme til at spørge: er der givet Anledning til, at vi for disse Lønninger kunne faae Mænd, som kunne udføre deres Hverv tilbørligt, og er der Sægende nok i Forhold til den Priis, man giver? Saalænge det viser sig, at der dagligt er Klage over, at en Mængde unge Mænd, der med Flid og Anstrængelse have anvendt deres Ungdom for at komme ind paa denne Bane, der giver visse Betryggelser, maa gaae indtil deres 30 eller 40 Aar og søge ind i Stillinger som Skrivere, Cancellister etc., uden at komme videre, saa siger jeg, at der er Overflod af Candidater til Besættelsen af Embederne, og Lønningen maa derfor være rundelig nok, siden der henbrages i denne Retning en saa stor Mængde,

ja, et Overmaal af Folk. Naar det ærede Medlem peger tilbage og siger: betragt Regentfæn, saa vil man see, hvad man tidligere har dømt om Kundskaber, saa maa det ærede Medlem vel lægge Mærke til, at dengang trængte en ny Statsforfatning frem og skabte et Element, hvorpaa den kunde støtte sig mod en Klasse fødte Berettigede, som tidligere indtog visse Embedsstillinger for egen Regning eller mod en indirecte Lønning, de havde af Staten. Man fortrængte Adelen gennem Regentfæn og gennem Universitetet. Nu ere vi komne over denne politiske Bevægelse; vi ere komne derhen til, at de Mibler ere overflødige, som man tidligere har skabt for at tvinge bort fra Styrer en Klasse Folk, man ikke mere ansaae for skicket dertil, fordi de, som Forholdene da vare, kun kunde leve af Trældom; vi have naaet et Overmaal i den modsatte Retning, og nu skulle vi ikke fortsætte Bevægelsen længere, men skulle tage en anden Betragtning i Overveielse, og det er den, at vi her i Landet savne Bidskabelighed udenfor enkelte Classer. I Agerbrugets Rækker savne vi saaledes Mænd, som arbeide saavel for at erhverve deres Brød, som for at udvikle deres aandelige Dannelse, og det er gennem de nævnte Instituter og de høie Lønninger, hvormed vi betale dem, der udgaae fra disse Instituter, at vi afbrage fra denne Virksomhed de Kræfter, der skulle danne det, der i høi Grad savnes her i Staten, en dygtig Middelklasse. Derfor skulle vi høre op og ikke friste dem længere, og vi skulle være glade, om det skulde vise sig, at der er en Trængen ind i det industrielle Liv. Seg paaftaaer, at det kan godtgjøres ved statistiske Oplysninger, at Antallet af dem, som fra det, vi kalde høitstillede Embedsmænds Børn etc., gaae over i denne Middelklasse og haabe der at skaffe sig gode Livsstillinger, er kun lille og meget ringere, end det burde være. Veed det ærede Medlem (Thune), hvori det ligger? Det ligger deri, at enhver Mand, som skal betrede Livets Bane og især under sine Forældres Varetægt, spørger fuldt saameget efter Livsbanens Sikkerhed, som efter dens Lykkespil.